

Reykjavík 08. október 2020

Frumvarp til laga um breytingu á umferðarlögum mál nr. 198/2020.

Landssamtök hjólreiðamanna (LHM) gera eftirfarandi umsögn um frumvarp til laga um breytingu á umferðarlögum mál nr. 198/2020 á samráðsgáttinni.

Athugasemd við 10. gr. frumvarpsins:

10. gr. Í stað orðanna „39.-41. gr, 42. gr.“ í 1. mgr. 94. gr. kemur: 39.-42. gr. og 1.-4. mgr. 43. gr.

Í greinargerð segir að

Á undanförunum árum hafa hjólreiðar aukist mikið hér á landi og er nú mun meira um að ólíkir samgöngumáttar á borð við gangandi og hjólandi og akandi og hjólandi deili rýmum en áður var. Því þykir rétt að gera ráð fyrir því að brot gegn ákvæðum laganna þar sem sérstaklega reynir á tillitssemi hjólreiðamanna gagnvart öðrum samgöngumátum geti varðað sektum.

Ekki kemur fram í rökstuðningi við frumvarpið að tillitssemi hjólreiðafólks sé almennt áfátt. Þó vissulega megi finna ýmsar sögur á samfélagsmiðlum, sem margar reynast upphrópanir og lítið innihald þegar kafað er dýpra, þá þyrfi frumvarp til lagabreytinga í þessa átt að byggja á könnunum og haldbærum gögnum um hvort og hvernig tillitssemi sé áfátt og hvernig sektir muni laga það meinta vandamál.

Staðreyndin er sú að hjólreiðar eiga ennþá mjög undir högg að sækja í skipulagi, innviðum og öryggi. Ennþá er alltof mikið af sameiginlegum stígum, frágangi sem miðast við gangandi ófatlað fólk, og „hjólareinum“ sem eru lítið annað en málaðar línur á götu út við ræsið. Mikil þörf er á frekari vernd fyrir hjólreiðafólk, þörf er á því að fleiri hjóli; ekki er þörf á því að yfir höfði fólks hangi hótanir um sektir ef gangandi vegfarendur móðgast eða að þeim bregður.

Ekki kemur fram í núverandi lögum, eða þessum breytingum, né greinargerðinni með þessum breytingum hvernig tillitssemi sé metin eða mæld. Einfalt er að sekta fyrir hraðabrot bíla eða fyrir af/á verknað eins og að nota síma án handfrjáls búnaðar, en hvernig er tillitssemi metin? Eru önnur fordæmi í lögum um sektir vegna skorts á tillitssemi?

LHM leggja til að þessari breytingu verði frestað þar til kannað hefur verið ítarlega hver þörfin er fyrir þessa breytingu.

Athugasemdir við 10 gr. og 43. gr. umferðarlaga.

Í þessum tveimur greinum núverandi umferðarlaga segir :

*Ekki er heimilt að hjóla á göngugötu hraðar en sem nemur eðlilegum gönguhraða.
(10 gr.)*

*Ef hjólastígur er samhliða gangstétt eða göngustíg skal að jafnaði notast við
hjólastíginn. Þó er í slíkum tilvikum heimilt að hjóla á gangstétt eða göngustíg ef
fyllsta öryggis er gætt og ekki er hjólað hraðar en sem nemur eðlilegum gönguhraða.
(43. gr.)*

LHM vill gera athugasemd við kröfuna um gönguhraða reiðhjóla í þessum tveimur greinum og leggja til sama hraða fyrir reiðhjól og fyrir hlaupandi í staðinn.

Heimilt er að aka bílum á 10 km/klst. hraða um göngugötur en reiðhjól má einungis hjóla á eðlilegum gönguhraða. Hreyfiorka bíls á 10 km/klst. hraða er mun meiri en reiðhjóls á gönguhraði því massi bílsins er margfaldur og hreyfiorka í línulegu sambandi við massa og í öðru veldi með hraða, $E_k = (mv^2)/2$. Sem dæmi, ef það er óhætt að bíll sé á 10 km/klst. væri óhætt að leyfa reiðhjóli að vera á 45 km/klst. m.v. 2 tónna bíla og 85 kg hjólreiðamann á 15 kg hjóli. Slíkur er munurinn í hreyfiorkunni, sem er aftur það sem veldur meiðslum komi til áreksturs.

Beinn samanburður er við að gangandi mega hlaupa á göngugötu en hjólandi mega ekki vera á nákvæmlega þeim sama hraða, en viðbragðstími og hreyfiorka hlaupandi annars vegar og hjólandi hins vegar er sú sama. Ef annað er leyft, þá ætti að leyfa bæði.

Það sama er upp á teningunum þegar um er að ræða göngustíg þar sem hjólreiðastígur er við hliðina. Eðlilegt er að leggja einhverjar kröfur á hámarkshraða hjólreiðamannsins en eðlilegar kröfur væru hlaupahraði, sem er sá hraði sem má búast við á stígnum og sem gangandi er heimilt að vera á.

Að lokum má benda á að skv. hönnunarmiðviðum þá eiga hjólreiðastígar að vera hannaðir þannig að aldrei þurfi að fara hægar en 15 km/klst. því fallhætta á reiðhjóli eykst við 12 km/klst. og minni hraða. En það er u.þ.b. hlaupahraði og eðlilegt að hámarkshraði skv. 10. gr. og 43. gr. núverandi umferðarlaga miði við það.

Virðingarfyllt
f.h. stjórnar LHM

Árni Davíðsson
formaður

Um Landssamtök hjólréiðamanna

Landssamtök hjólréiðamanna (LHM) eru hagsmunasamtök sem hafa að markmiði m.a. að efla hjólréiðar á Íslandi sem heilsusamlegan lífsmáta og sem samgöngumáta. Öll helstu hjólréiðafélög landsins eiga aðild að LHM. Samtökin eru þó ekki aðeins málsvari félagsmanna hinna ýmsu hjólréiðafélaga sem telja yfir 2000 manns heldur eru þau jafnframt málsvari allra sem hjóla á Íslandi. LHM er aðildarfélag að European Cyclists' Federation, sem eru heildarsamtök fyrir hjólréiðafélög til samgangna og ferðalaga í Evrópu. Aðildarfélag ECF er að finna í flest öllum löndum Evrópu. LHM hlaut samgönguviðurkenningu Reykjavíkurborgar 2012 fyrir virka þátttöku og áhrif í að efla hjólréiðar á Íslandi.